

BADANIE ANKIETOWE BCC

Zdaniem przedsiębiorców: perspektywy dla biznesu w 2018 roku i podsumowanie 2017 r.

Aby dowiedzieć się, jak przedsiębiorcy oceniają kondycję swoich firm na koniec 2017 roku oraz jakie widzą perspektywy w nowym – 2018 r., Business Centre Club kolejny raz przeprowadził pod koniec grudnia internetowy sondaż wśród swoich członków – menedżerów i właścicieli firm z całego kraju.*

Wynika z nich, że:

- ✓ blisko 40% przedstawicieli firm uważa, że w nowym roku sytuacja finansowa ich przedsiębiorstwa poprawi się, 37,5% przewiduje, że pozostanie ona zbliżona do tej w 2017 r., zaś zdaniem 22,9% będzie ona gorsza niż w ub. roku,
- ✓ czterech na pięciu przedsiębiorców (79,6%) zamierza w 2018 r. zwiększyć wynagrodzenia, a ok. 43% planuje wzrost zatrudnienia,
- ✓ czterech na pięciu przedsiębiorców zakłada wzrost kosztów działalności w 2018 roku w porównaniu do poprzedniego, a trzech na czterech – wzrost obciążeń podatkowych,
- ✓ niemal połowa (49%) ankietowanych przedsiębiorców zamierza pozostawić nakłady inwestycyjne na zbliżonym do 2017 roku poziomie, znaczne zwiększenie inwestycji w środki trwałe planuje 26,5% z nich, natomiast w przypadku 14,3% firm będą one znacznie mniejsze niż w ub. roku,
- ✓ niemalże dziewięciu na dziesięciu badanych przedsiębiorców uważa, że rząd nie poprawił w ostatnim roku warunków prowadzenia działalności gospodarczej,
- ✓ zdaniem ankietowanych, najbardziej zagrażające prowadzeniu biznesu w 2018 roku będą: trudności z pozyskaniem wykwalifikowanych pracowników (79,2%), wysokie obciążenia podatkowe i para-podatkowe (62,5%) oraz zbyt częste zmiany przepisów (60,4%),
- ✓ w ocenie ponad czterech na pięciu przedstawicieli firm ogólna sytuacja w Polsce w 2018 r. nie będzie sprzyjać prowadzeniu biznesu.

Co przyniesie nowy rok?

Blisko **40% przedsiębiorstw – członków BCC – przewiduje poprawę swojej sytuacji finansowej w 2018 roku**, 37,5% ocenia, że pozostanie ona zbliżona do tej w 2017 r., zaś zdaniem 22,9% będzie ona gorsza niż w ubiegłym roku.

Planowane w 2018 roku przez firmy **wydatki inwestycyjne w przypadku 49% badanych przedsiębiorców będą na podobnym poziomie jak w 2017 roku**, 26,5% planuje znaczne zwiększenie nakładów inwestycyjnych, 10,2% nie planuje żadnych nowych inwestycji, zaś 14,3% – znaczne ich ograniczenie.

Niezmiennie od lat, firmy inwestują głównie z własnych pieniędzy. Aż **91,5% badanych obecnie firm zamierza finansować swój rozwój w 2018 roku ze środków własnych** (w 2017 roku odpowiedziało tak 81,2% respondentów), 42,6% będzie posiłkować się kredytami, a 27,7% – środkami z Unii Europejskiej (w ubiegłym roku odpowiednio: 49,4% i 22,4%), choć wielu przedsiębiorców martwi zbyt niska absorpcja funduszy z obecnej perspektywy na poziomie centralnym. Na inne źródła finansowania, takie jak obligacje czy leasing wskazało 10,6% przedsiębiorców, a 4,3% – na rynek kapitałowy (w ub. roku po 7,1%).

Ok 41% firm prognozuje wzrost sprzedaży powyżej 10%, a niemalże jedna na cztery (24,5%) w przedziale między 5 a 10%. Wzrostu sprzedaży pomiędzy 0 – 5% spodziewa się 20,4% badanych przedsiębiorstw.

Wzrost wynagrodzeń, pomimo rosnących kosztów i podatków

Aż blisko czterech na pięciu przedsiębiorców (79,6%) zamierza w 2018 r. zwiększyć wynagrodzenia, a 42,8% planuje wzrost zatrudnienia. W co piątej firmie (20,4%) pensje pozostaną na podobnym poziomie jak w ubiegłym roku, a żadna nie zakłada scenariusza obniżenia wynagrodzeń. Nieco inaczej wygląda kwestia zatrudnienia: 47% ankietowanych firm planuje, że stan osobowy pozostanie ten sam co w 2017 roku, a 10,2% liczy się ze scenariuszem zmniejszenia zatrudnienia, co może wynikać z dużej rotacji pracowników na rynku i podkupowania tych najlepszych przez firmy z powodu niskiej podaży pracy (zmiany demograficzne oraz obniżenie wieku emerytalnego w IV kw. 2017 roku).

Ponad czterech na pięciu przedsiębiorców (81,6%) zakłada wzrost kosztów działalności w nowym roku w porównaniu do 2017. Według 14,3% badanych pozostaną one zbliżone do ubiegłego roku. **Zdaniem trzech czwartych przedsiębiorców w 2018 roku wzrosną również obciążenia podatkowe**, według 22,9% pozostaną na podobnym poziomie co w minionym roku, a tylko 2,1% zakłada ich zmniejszenie.

Zagrożenia dla biznesu w 2018 roku

Podobnie jak w 2017 roku, większość ankietowanych przedsiębiorców wskazuje, że istotnymi barierami oraz czynnikami ryzyka w nowym roku będą trudności z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach (79,2%), wysokie obciążenia podatkowe i para-podatkowe (62,5%), zbyt częste zmiany przepisów i problemy z dostosowaniem się do nich (60,4%) oraz zbyt szybko rosnące płace (58,3%), za którymi nie nadąży wydajność pracy. Mniej niż połowa firm obawia się wysokiej presji konkurencyjnej na ceny i w rezultacie niskich marż zysku (47,9%), a 43,8% zbyt opresyjnego i/lub niesprawiedliwego potraktowania przez instytucje kontrolne państwa.

Przedsiębiorcy wskazują również na niekorzystne uwarunkowania społeczne i polityczne w Polsce i na świecie: narastające antagonizmy oparte na nacjonalizmie ksenofobii, coraz gorsze postrzeganie Polski na świecie, nieprzewidywalne zachowania naszego rządu w stosunku do Unii Europejskiej, czy wywołane zmianami prawnymi problemy branżowe: zmiana sytuacji rynkowej związana z pakietem nowych ustaw zdrowotnych i regulujących rynek wyrobów medycznych.

Na pytanie czy w nadchodzącym roku sytuacja w Polsce będzie sprzyjać prowadzeniu biznesu 83,3% badanych przedsiębiorców odpowiedziało nie. Jako powód wskazują, m.in. na:

- *zbyt częste zmiany przepisów i różną ich interpretację*
- *zbyt dużą opresyjność kontroli*
- *brak stabilności prawnej w gospodarce, niepewność przepisów*
- *niską absorpcję funduszy unijnych*
- *populistyczną politykę rządu*
- *niekonstytucyjne zmiany w sądownictwie*
- *wzrost płac, malejące bezrobocie i brak wystarczającej ilości fachowców*
- *konsekwencje wprowadzenia przez UE paragrafu 7.*
- *kurs walut*
- *większą biurokrację i opresyjność państwa*
- *gospodarka nie jest priorytetem dla rządu*

– *Polski eksport opiera się w 82% na eksporcie do UE, jednak rząd prowadzi niezrozumiałą politykę względem UE i pogarsza wzajemne relacje. Z perspektywy prowadzenia biznesu opartego na ścisłym współdziałaniu z zagranicznymi partnerami będzie to miało mocny i zdecydowany negatywny wpływ na międzynarodową kooperację naszej gospodarki ze światem* – komentuje jeden z ankietowanych przedsiębiorców.

Ci przedsiębiorcy, których zdaniem sytuacja w Polsce nadchodzącym roku będzie sprzyjać prowadzeniu biznesu (16,7%), wskazują na dobrą koniunkturę, zauważalny, zwiększony popyt oraz rosnący optymizm konsumentów.

Ocena kondycji przedsiębiorstw na koniec 2017 roku

Zapytaliśmy przedsiębiorców zrzeszonych w BCC jak oceniają kondycję swojej firmy na koniec 2017 roku – **47% przedsiębiorców oceniło ją jako dobrą, a 26,5% jako bardzo dobrą. Umiarkowanie kondycję swojego przedsiębiorstwa postrzega 24,5% ankietowanych, a jedynie 2% jako złą.**

Rok wcześniej, podsumowując sytuację w swoich firmach w 2016 r., blisko dwie trzecie przedsiębiorców określiło ją jako dobrą lub bardzo dobrą (odpowiednio 53% i 12,9%), 30,6% ankietowanych oceniło ją jako umiarkowaną, a jedynie 3,5% jako złą. Podobnie jak obecnie, nie było ani jednej, skrajnej oceny definiowanej jako „bardzo zła”.

W ubiegłym roku, najwięcej problemów przysporzyły przedsiębiorcom **trudności z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach (73,5%), zbyt częste zmiany przepisów (67,4%), wysokie obciążenia podatkowe i para-podatkowe (53,1%)**. Inne, niekorzystnie oddziałujące na biznes czynniki w 2017 roku to **wysoka presja konkurencyjna na ceny i w rezultacie niskie marże zysku (53,1%), zbyt szybko rosnące płace (38,8%)** oraz nieuczciwa konkurencja ze strony czarnej i szarej strefy (również 38,8% udzielonych odpowiedzi). Dodatkowo, przedsiębiorcy wskazywali na znaczną niepewność prawną, nadmierną biurokrację i konkurencję ze strony firm państwowych.

Prawie dziewięciu na dziesięciu badanych (89,6%) przedsiębiorców uważa, że rząd nie poprawił w ostatnim roku warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Komentarz do badań:

– Marek Goliszewski, prezes Business Centre Club

Powyższe wyniki badań wśród przedsiębiorców wskazują na najpilniejsze zadania dla rządu:

- 1. ustabilizowanie prawa, wprowadzanie czytelnych regulacji bez konieczności ich interpretowania,***
- 2. umożliwienie przedsiębiorcom aby mogli szybciej i prościej zatrudniać cudzoziemców, również spoza Unii Europejskiej,***
- 3. poprawa stosunków z Unią Europejską,***
- 4. uproszczenie systemu podatkowego,***

5. *obniżenie podatków,*
6. *poprawa klimatu inwestycyjnego,*
7. *prowadzenie proinnowacyjnej i proinwestycyjnej polityki,*
8. *obniżenie kosztów pracy, które zbyt obciążają przedsiębiorstwa i uniemożliwiają im rozwój,*
9. *ułatwienie dostępu do środków unijnych,*
10. *przyjęcie strategii dla energetyki,*
11. *wprowadzenie Polski do strefy euro,*
12. *zreformowanie Kodeksu pracy,*
13. *zmniejszenie liczby obowiązków okołobiznesowych (raportowanie, dostosowywanie firmy do ciągle zmieniających się przepisów, itp.),*
14. *eliminowanie szarej strefy, w szczególności w usługach oraz w procedurach przetargowych,*
15. *zwiększenie pluralizmu gospodarczego – zaprzestanie preferowania państwowych form gospodarowania,*
16. *oddłużenie i zapewnienie finansowania służby zdrowia.*

* INFORMACJE O BADANIU

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone pod koniec grudnia 2017 roku wśród ok. 2000 przedsiębiorców – członków BCC. W internetowym badaniu udział wzięło: **41,3% średnich przedsiębiorstw** zatrudniających od 50 do 249 pracowników, **23,9% małych firm** (od 10-49 pracowników), **21,7% dużych firm** (od 250 do 1000 pracowników), **8,7% mikroprzedsiębiorstw** (od 1 do 9 pracowników) oraz **4,4% korporacji** (zatrudniających powyżej 1000 pracowników).

Wśród ankietowanych przez BCC firm większość zajmuje się działalnością **usługową (35,4%)** i **handlową (27,1%)**, **przemysłowo-produkcyjną (22,8%)**, **budownictwem (6,2%)**, **usługami finansowymi (6,2%)** lub reprezentuje **inne, niewymienione branże (2,3%)**.

Pełne wyniki badania ankietowego BCC na s. 6-8.

Kontakt:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Liczba członków Grupy BCC składającej się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC, konfederacji pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC wynosi ok. 2000. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Działa w 250 miastach i 24 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliśzewski. Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>
Więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club/301754142096>

Pełne wyniki badania ankietowego BCC

1. Kondycję mojej firmy w 2017 roku oceniam jako:

47% – dobrą
26,5% – bardzo dobrą
24,5% – umiarkowaną
2% – złą
0% – bardzo złą

2. Przewiduję, że w 2018 r. sytuacja finansowa mojego przedsiębiorstwa w porównaniu do 2017 r.:

39,6% – poprawi się
37,5% – pozostanie taka sama
22,9% – pogorszy się

3. Planowane w 2018 r. przez moje przedsiębiorstwo wydatki inwestycyjne – w porównaniu do 2017 r. – będą:

49% – na podobnym poziomie jak w 2017 r.
26,5% – znacznie większe
14,3% – znacznie mniejsze
10,2% – nie planuję żadnych inwestycji

4. W 2018 roku, zamierzam finansować rozwój mojej firmy poprzez [można zaznaczyć kilka odpowiedzi]:

91,5% – środki własne przedsiębiorstwa
42,6% – kredyty
27,7% – fundusze europejskie
10,6% – inne źródła (m.in.: leasing, obligacje)
4,3% – rynek kapitałowy

5. Przewiduję, że w 2018 r. zatrudnienie w moim przedsiębiorstwie w porównaniu do 2017 r.:

47% – pozostanie na podobnym poziomie jak w 2017 r.
42,8% – wzrośnie
10,2% – zmaleje

6. W 2018 r. wynagrodzenia w mojej firmie w porównaniu do 2017 r.:

79,6% – wzrosną
20,4% – pozostaną na podobnym poziomie jak w 2017 r.
0% – zmaleją

7. Przewiduję, że w 2018 r. koszty działalności mojego przedsiębiorstwa w porównaniu do poprzedniego roku:

81,6% – wzrosną
14,3% – pozostaną zbliżone do tych w 2017 r.
4,1% – zmaleją

8. Obciążenia podatkowe mojej firmy w 2018 roku:

75% – wzrosną

22,9% – będą na podobnym poziomie jak w 2017 r.

2,1% – zmaleją

9. Szacuję, że w 2018 r. wzrost sprzedaży w mojej firmie wyniesie:

40,8% – powyżej 10%

24,5% – 5-10%

20,4% – 0-5%

14,3% – poniżej 0%

**10. Jakie czynniki spośród niżej wymienionych były dla Pana/Pani firmy problemem w 2017 roku?
[można wskazać kilka odpowiedzi]**

73,5% – trudności z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach

67,4% – zbyt częste zmiany przepisów

53,1% – wysokie obciążenia podatkowe i para-podatkowe

53,1% – wysoka presja konkurencyjna na ceny i w rezultacie niskie marże zysku

38,8% – zbyt szybko rosnące płace

38,8% – nieuczciwa konkurencja (czarna i szara strefa)

24,5% – niesprawność wymiaru sprawiedliwości w sprawach gospodarczych

22,5% – kurs złotego do innych walut

18,4% – niski popyt na rynku krajowym

16,3% – zbyt duża liczba i przewlekłość kontroli

16,3% – zbyt opresyjne i/lub niesprawiedliwe potraktowanie przez izbę skarbową albo inne organy państwa

8,2% – wysoki koszt lub trudna dostępność kapitału, w tym kredytów udzielanych przez banki

2% – inne, m.in. niepewność prawna i projektowane regulacje, które zmieniają sytuację na rynku; nadmierna biurokracja; konkurencja ze strony firm państwowych

11. Jakie czynniki spośród niżej wymienionych mogą być zagrożeniem dla Pana/Pani firmy w 2018 roku? [można wskazać kilka odpowiedzi]

79,2% – trudności z pozyskaniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach

62,5% – wysokie obciążenia podatkowe i para-podatkowe

60,4% – zbyt częste zmiany przepisów

58,3% – zbyt szybko rosnące płace

47,9% – wysoka presja konkurencyjna na ceny i w rezultacie niskie marże zysku

43,8% – zbyt opresyjne i/lub niesprawiedliwe potraktowanie przez izbę skarbową albo inne organy państwa

39,6% – nieuczciwa konkurencja (czarna i szara strefa)

29,2% – niesprawność wymiaru sprawiedliwości w sprawach gospodarczych

25% – kurs złotego do innych walut

16,7% – zbyt duża liczba i przewlekłość kontroli

16,7% – niski popyt na rynku krajowym

8,3% – wysoki koszt lub trudna dostępność kapitału, w tym kredytów udzielanych przez banki

6,3% – niski popyt na rynkach zagranicznych

2,1% – polityczne uwarunkowania: narastające antagonizmy oparte na nacjonalistycznych hasłach, ksenofobiach, itd., postrzeganie Polski na świecie, nieprzewidywalne zachowania naszego rządu w stosunku do Unii Europejskiej, zmiana sytuacji rynkowej związana z pakietem nowych ustaw zdrowotnych i regulujących rynek wyrobów medycznych

12. Czy Pana/Pani zdaniem, w ciągu ostatniego roku rząd poprawił warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce?

89,6% – nie

10,4% – tak

13. Czy w nadchodzącym roku sytuacja w Polsce będzie sprzyjać prowadzeniu biznesu?

83,3% – nie

16,7% – tak

Metryczka – podstawowe informacje o firmie

Ile osób jest zatrudnionych w firmie?

41,3% – od 50 do 249 pracowników

23,9% – od 10 do 49 pracowników

21,7% – od 250 do 1000 pracowników

8,7% – od 1 do 9 pracowników

4,4% – powyżej 1000 pracowników

Jaka jest podstawowa działalność firmy?

35,4% – usługi

27,1% – handel

22,8% – produkcja/przemysł

6,2% – budownictwo

6,2% – usługi finansowe

2,3% – inne, niewymienione branże